

Nepodporujme z našich daní „odborníky“

I když řepka už odkvetla, zemědělství stále zůstává proti své vůli vtaženo do vnitropolitického boje a je i nadále vděčným tématem pro všechny samozvané znalce zemědělského hospodaření a správné péče o krajinu. Příkladem může být video neúspěšného kandidáta do Evropského parlamentu za hnutí TOP 09, které vzniklo v polovině května a nyní vzhledem k další politizaci zemědělství opět koluje po sociálních sítích, a ve kterém se hlavní protagonista podělil o své vidění světa, respektive zemědělství s diváky diskuzního pořadu DVTV. Už samotný titul videa „Pesticidy a hnojiva ničí veškerý život, z daní si platíme ničení života a krajiny“ je přinejmenším značně zavádějící. Pesticidy ničí cílové organismy (škůdce) a jejich používání podléhá velmi přísným regulím, přičemž aplikovat je může pouze vyškolený personál a všechny osoby, které s nimi manipulují, musejí složit zkoušku z odborné způsobilosti, která má několik úrovní v závislosti na tom, kdo pesticidy nakupuje, kdo rozhoduje o jejich využití, kdo s nimi manipuluje a kdo je posléze aplikuje. Pokud přejdeme k samotné aplikaci, k ní dochází obvykle pouze po překročení tak zvaného ekonomického prahu škodlivosti, tedy až v případě, kdy zemědělci nezbyvá nic jiného, než přípravky na ochranu rostlin aplikovat tak, aby ochránil zdraví porostu a jeho potenciální bezpečnost pro lidskou spotřebu. Konzumovat například zaplísňené obiloviny (s obsahem mykotoxinů) může být pro lidské zdraví velmi nebezpečné. Každá aplikace má svoje odůvodnění a význam. V žádném případě neplatí laická představa o tom, že zemědělec „si stříká“ jen tak pro „radost“. Vlivem dlouhodobě stagnujících výkupních cen většiny zemědělských komodit a vlivem vzrůstajících výrobních nákladů (cena práce, nájemného, energií, ale také přípravků na ochranu rostlin) má navíc aplikace přípravků na ochranu rostlin v České republice spíše klesající tendenci. To ostatně ukazují data o spotřebě účinných látek přípravků na ochranu rostlin na hektar v Evropské unii, kde se Česká republika drží nejenom pod průměrem, ale vykazuje hodnoty, které jsou téměř dvakrát nižší v porovnání se sousedním Německem, téměř třikrát nižší v porovnání s Francií a dokonce čtyřikrát nižší v porovnání s Belgií. Podobně jsme na tom i v aplikaci umělých hnojiv, kterých se v ČR používá méně než u našich západních sousedů.

Další nepravdou, která ve videu zazní, je tvrzení, že dotační podpory směřující do zemědělství nejsou podmíněny dobrým vlivem na životní prostředí. To v žádném případě nemůže být pravda. Tuzemské zemědělství se od vstupu do Evropské unie (a vlastně ještě před ním) muselo přizpůsobit evropskému modelu zemědělství, který klade velký důraz na ochranu přírodních zdrojů a péči o krajinu. Všichni zemědělci, kteří chtějí v daném roce zažádat o základní zemědělské podpory (SAPS) musejí splňovat jednak tak zvané povinné podmínky hospodaření včetně zodpovědného zacházení s přípravky na ochranu rostlin, ale také musejí udržet půdu v tak zvané dobrém zemědělském a environmentálním stavu (DZES, dříve GAEC), kam patří mimo jiné například ponechání posklizňových zbytků na pozemku, dodržení protierozních opatření, zachování krajinných prvků, ochrana ptactva, vodních zdrojů a biodiverzity fauny i flory. Mimo této základní podpory drtivá většina zemědělců žádá o podporu za dodržování postupů příznivých pro klima a životní prostředí (zjednodušeně platby za ozelenění), která po zemědělcích vyžaduje dodržování bohatých osevních postupů nebo například pěstování meziplodin nebo plodin vázajících vzdušný dusík. Zemědělci jsou také motivováni k pěstování ovoce, zeleniny, chmele, cukrové řepy nebo brambor pomocí speciální platby pro tak zvané citlivé komodity. Když se vrátíme zpět k tvrzení z nadpisu, tedy, že si daňoví poplatníci platí devastaci krajiny, je tomu zcela naopak, podporováni jsou ti zemědělci, kteří se chovají ke krajině ohleduplně a ti, kteří přispívají k její pestrosti. Na tomto místě je ovšem třeba připustit, že míra podpory zemědělství v České republice ve srovnání s našimi západními sousedy, ať už z národních nebo unijních zdrojů je poměrně skromná a právě v citlivých komoditách včetně

živočišné výroby se rozdílily projevují nejvíce.

Podpora živočišné výroby je správným krokem nejen v adaptaci tuzemského zemědělství na klimatickou změnu a v boji proti suchu (organická hmota v podobě statkových hnojiv pomáhá půdě zadržovat vodu), ale může také na pole přinést větší míru biologické rozmanitosti. V nedávné reportáži na rozhlasové stanici Radiožurnál věnované tématu řepka jsme se mohli doslechnout, že boom pěstování řepky nastal v České republice v souvislosti s přijetím unijní směrnice o obnovitelných zdrojích energie, a že k němu de facto přispěla pouze jedna jediná nejmenovaná firma ať už na samotných polích nebo vybudováním zpracovatelských kapacit. Pravdou nicméně je, že k největšímu nárůstu osevních ploch řepky došlo ještě před vstupem do Evropské unie a to v reakci na propad stavů hospodářských zvířat, především dojníc. S tím z polí zmizely pícniny na orné půdě a další krmné plodiny jako jsou některé luskoviny nebo krmná řepa. Ve stejnou dobu také z našich polí mizí brambory a další plodiny náročné na investice a pracovní sílu. Prioritou pro polistopadové vlády se zkrátka stala podpora průmyslu, v zemědělství jsme ztratili soběstačnost a saldo zahraničního obchodu se začalo prohlubovat. Poslední vlády si toho naštěstí začaly všimnout, nicméně to, co se tu dlouhá léta zanedbávalo, se bude na nohy stavět ještě dlouho, zvláště, když je momentálně módní si do zemědělců a zemědělství kopnout.

Naše krajina bývá často srovnávána s krajinou německou nebo polskou, nicméně faktem zůstává, že tamní podpora citlivých komodit, ať už speciální rostlinné výroby nebo výroby živočišné je na úplně jiné úrovni. Tomu odpovídá také intenzita výroby, kdy se v Německu vyrobí 170 litrů mléka na 100 hektarů, kdežto v České republice je to jen 75 litrů, v Polsku se na stejné výměře vyrobí 115 kilogramů vepřového masa, kdežto v ČR jen 62 kilogramů, v Německu pak dokonce 326 kilogramů. Pomyslným rekordmanem je pak Nizozemí, které má většina laické veřejnosti spojené s větrnými mlýny a tulipány, a kde se vyrobí 680 litrů mléka na 100 hektarů a 690 kilogramů vepřového masa na stejné výměře.

Pravdou také není, že větší podniky dostávají vyšší podporu ve srovnání s menšími zemědělci, jak tvrdí zmíněné video, naopak tu funguje několik nástrojů, které platby větším podnikům snižují, ať už je to finanční disciplína, modulace, nebo degresivita plateb pro větší podniky hospodařící v tak zvaných méně příznivých oblastech. Pokud navíc velkým podnikům platby omezíme, jak to původně pomocí zastropování navrhovala Evropská komise, dojde v České republice k zásadnímu omezení již tak nedostačující živočišné výroby, která je z pohledu biodiverzity a adaptace na klimatickou změnu zásadní. Vzhledem k tomu, že živočišná výroba je zejména ve starých členských zemích významně podporována, bude to poslední hřebíček do její tuzemské pomyslné rakve.

Z původním nadpisem tak lze souhlasit, pokud si ho vyložíme trochu jinak, než autor původně zamýšlel. Z našich daní, které odcházejí do společného rozpočtu Evropské unie, si platíme konkurenci našich zemědělců, která má na tak zvaném „jednotném trhu“ konkurenční výhodu a válkuje tuzemskou živočišnou a speciální rostlinnou výrobu. Proto se sem vozí hovězí maso z Polska, vepřové z Dánska a brambory z Egypta.

Z našich daní bychom měli co nejvíce podporovat tuzemské zemědělce, kteří hospodaří udržitelným způsobem, ohleduplně k životnímu prostředí, pěstují širokou škálu polních plodin včetně citlivých komodit a navracejí do půdy organickou hmotu. Možná bychom tak mohli učinit na úkor podpory různých samozvaných odborníků, kteří by chtěli řídit něco, čemu sami nerozumějí.

autor: - zdroj: AGRÁRNÍ KOMORA ČR
vygenerováno v 19:25:18 dne 08. 12. 2019